

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

mální objektivizaci byl postup výzkumu i materiál konzultován s Josefem Bláhou. Bohužel k tomuto objevu došlo až v závěru roku 2003, tedy až poté, co zde byla uspořádána archeologická komise.

V místnostech 040 a 043 byly středověké vrstvy odebrány již v minulém roce, takže se odebíral přibližně 1,20 m silný horizont ze starší doby bronzové, kultura věteřovská. Zde se podařilo vypreparovat 8-10 kostrových hrobů (obr. 31). Nalezené kosterní pozůstatky patřily 2 dospělým a 6-8 dětem. V případě dospělých jedinců se jednalo o kostru muže ve věku 30-40 (popř. 30-45) let (k. 348) a kostru ženy ve věku 20-25 let (k. 358). Dětem náleželo 5 celistvějších kostí ve věku 0-3 měsíce (k. 328), 3-9 měsíců (k. 331), 0,5-1 rok (k. 326) a dvakrát 1,5-2 roky (k. 370 a 372). Dále soubor obsahoval fragmenty kostry dítěte ve věku 0-6 měsíců, nártní kůstku dítěte ve věku 8-15 let a zub nedospělého ve věku 12-18 let. Skelety byly uloženy na zádech, ruce jsou zpravidla složeny v klínu. Jeden dospělý jedinec byl prokazatelně uložen v dřevěné rakvi. Pouze dva dětské hroby měly milodary (jedna bronzová jehlice a několik kroužků z barevného kovu). V zásypech hrobů se nacházelo množství dobře datovatelné keramiky (věteřovská kultura). Podle nálezů četných kamenných substrukcí je pravděpodobné, že hroby nejmladších dětí a jednoho dospělého (ve vzájemné superpozici) byly původně uloženy do pohřební mohyly, jejíž plášť byl zpevněn kameny. Zdánlivě jednoduchá situace s datováním hrobů ale nebude tak jednoznačná, jak se na první pohled může zdát. Pohřební ritus se zcela vymyká věteřovské kultuře a spadá do středověkého období, pro které nám chybí více materiálních důkazů. Stratigraficky je pohřebiště starší než výše zmíněné opevnění, neboť část hrobů leží přímo pod hradbou, část vybíhá do předpolí fortifikace. Zde se také nacházel jeden dětský hrob se stříbrnými náušnicemi a cca 2 m od něj byla na povrchu podloží uložena středohradištní železná hřivna. V této fázi výzkumu nelze než konstatovat, že dokud materiál nebude řádně laboratorně ošetřen, nemůže být vyřčena jednoznačná interpretace nálezů. Postup kabinetního zpracování je však v přímé úměře personálnímu zabezpečení a možnostem pracoviště.

Jak již bylo známo v loňském roce, nebude výzkum kočaroven ani v roce 2003 ukončen, neboť na finální dobrání nejnížších vrstev musí bezprostředně navázat stavební práce (podezdívání základů). Stávající dodavatel stavebních prací IMOS, a.s., však svoji činnost zde v první polovině roku ukončil a nový nebude vybrán dříve než ve druhé polovině roku 2004.

Václavské náměstí, parcela číslo 87/27. Mladohradištní období, vrcholný středověk, novověk. Opevnění, sídliště. Záchranný výzkum.

Souřadnice plochy parkánu: X=-546276.460, Y=-1121085.950; X=-546261.100, Y=-1121095.350; X=-546258.650, Y=-1121090.160, X=-546273.720, Y=-1121080.860

Parkán u kanovnické sakristie

Archeologický výzkum v této části není spjatý se stavbou Arcidiecézního muzea, ale byl vyvolán stavbou dešťové kanali-

zace. Pro potřebu projektu stavby bylo vykopáno několik sond, které měly lokalizovat trasu starší kanálové stoky a objasnit navhlání zdiva kanovnické sakristie.

Sondy 13 zachytily porušenou klenbu cihlové stoky, která původně odváděla dešťovou vodu z prostoru tzv. malého dvorku. V sondě 1 bylo pod novověkými základy chórové kaple sv. Cyrila a Metoděje zjištěno zdivo z románských kvádrů, založené přímo na skalním podloží (obr. 32). Tyto základy pokračují také pod kanovnickou sakristií a jsou ukončeny až u biskupského paláce. Zde jsou dobře patrné výškové rozdíly v založení obou staveb. Základová spára paláce nebyla zjištěna (obr. 33), kdežto základy z románských kvádrů postupně přecházejí ve zdivo spojované pouze hlinou. Stratigraficky nejasné jsou však různé úrovně tzv. pohledového zdiva z románských kvádrů, která je v případě mladší stavby nižší, než je nadzemní zdivo paláce. Zdivo objevené při sondáži je zřejmě možné ztotožnit s románskou hradbou, která opevňovala prostor olomouckého hradu. Tato hradba je ještě zachycena na plánu pevnosti z 30. let 19. století.

Richard Zatloukal, NPÚ ÚOP v Olomouci

Resumé

Olomouc (Bez. Olomouc), Václavské Platz Nr. 5, Parzelle Nr. 23/2, 149, 150/2. Mittlere und Jüngere Burgwallzeit. Hochmittelalter, Neuzeit. Befestigung, Gräberfeld, Siedlung. Rettungsgrabung.

Olomouc (Bez. Olomouc), Václavské Platz, Parzelle Nr. 87/27. Jüngere Burgwallzeit. Hochmittelalter, Neuzeit. Befestigung, Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Hejčín, okr. Olomouc)

Mrštíkovo náměstí. Střední doba hradištní. Středověk. Novověk. Sídliště. Pohřebiště. Sídlištní vrstva. Záchranný výzkum.

Na polykulturní lokalitě (popis viz v kap. Eneolit) byla doložena existence osídlení z období středověku a novověku.

Jakub Vrána, AC Olomouc

Resumé

Olomouc (Kat. Hejčín, Bez. Olomouc), Mrštíkovo Platz. Mittlere Burgwallzeit. Mittelalter, Neuzeit. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)

Třída Míru. Novověk. Opevnění. Záchranný výzkum.

V období měsíců května až září roku 2003 proběhla rekonstrukce vozovky na třídě Míru v Olomouci – Neředíně, která si vyžádala konání záchranného archeologického výzkumu, a to nejprve formou dohledu. Ve dnech 10. 7. a 11. 7. roku 2003 byl proveden dohled po odkrytí cihlové zdi. Nalezená zeď byla postavena na maltu, cihly byly provázány pevnostní vazbou. Tato zeď byla zkoumána hlavně na povrchu skryté vozovky, kde vytvářela v půdoryse tvar oblouku, který vyrůstal směrem od fortu č. XV někdejší olomoucké pevnosti. Vnější vrchol oblouku částečně vyklíňoval